

Latweeschu Awises.

Kr. S.

Zettortdeena 23. Webruar

1856.

Druftschis per J. H. Hoffmann un A. Johannsohn.

Kare- un meera-sinnas.

No Sewastopoles laffam, ka Enlendereem un Sprantscheem nu tik isdewees ar dauds tuhktoschahm muzzahm pulwera ko bij semme eerakuschi un tad eededsfinauschi, fasprechgaht un gluschi nophostift wissas tahs leelas Dokkes, muhretus dihkus kur fuggus taisa. Paschi eenaidneeki ne warr isbrihnotees un is-flaweht,zik gudri, skunstgi un jauki taisitas schahs Dokkes effoht bijuschas. Tihri schehl bijis tahdu skunstes leetu, kas tik aplam leelu naudu maksajuse, ta gluschi nophostift ka tik-kai druppas un gruschi atlakkusches. To darrjuschi eenaidneeki, lai Kreewi us preefschdeennahm tur ne warroht wairs ne kahdus fuggus taishti. Kreewi zik spehdami to gribbejuschi aiskaweht no Seemela pusses turpu schaudami, bet ne warrejuschi ne ko darricht, jo tee ka furmi appaksch semmes darbojusches. Gruhti deesgan teem ar scho darbu gahjis. — 17ta Janwara nakti 6 eenaidneeku laiwas gribbejusches Sewastopoles ohsta peekluht pee muhsu karra-laiwas kas tur us walts bijuse. Kreewi pee laika to mannijuschi un sahkuschi schaut ar leeleem-gabbaleem un muhsu saldati fassrehjuschi valigā. Kahdu puss stundu schahwusches, tad eenaidneeki aismulkuschi. To nakti pehz tam, kahda Kreewu laiwa gahjusi pa ohstu eenaidneekus isluhkoht. Ussfrehjuschi us kahdahm eenaidneeku laiwahm, kas tai dsinnuschahs pakal. Tikkó muhsu laiwineeki sahkuschi schaut ar leeleem-gabbaleem, tad arri no Sewastopoles Seemela-pusses Kreewi dewuschi ar wi-seem leeleem-gabbaleem ta la eenaidneekem

bij jabehg probjam. — Leelam eenaidneeku karra-spehkam, kas dihkom stahw pee Sewastopoles paleek garisch laiks un tadeht schà ta islustejahs. Wirsneeki un saldati taisa un rahda wissadus kummedinus, arri leelas balles, jo ir wirsneeku un saldatu seewas un wissadi seewischki tur nu effoh. Kür tee leelee lehgeri tik ilgi stahwejuschi tur effoh usbuuhwejuschi leelas ehkas, jauni pilsatini eetaisjusches tur baggatas bohtes un wissadi gastuhschii un schenkes. Enlanderu saldati effoh par dauds aplamai dserchanai padewusches. Baggatee Enlanderi irr leelt gehgert. Tad nu eet us jakti pee Tschornojas uppes, kur leelobs barrds nolischahs tee putni, kas rudden no mums aissagjuschi us karstahm semmehm, nu atkal pahnahldami taggad tur atpuhtinajahs. Enlanderi labprah taysas dsenn, jahschus tahm streedami pakkal ka trakki ar saweem brangeem firgeem pa kalneem un leijahm, druwahm, grahwieem, purreem, uppehm, ir pahr sehtahm pahr streedami. Zik dasch baggats Enlanderis ar tahdu aplamu streeschanu taklu jaw lausis. Kas par to, jo tahda streeshana teem leelaka luste, un kas pirmais to lapsu panahl un ar pahtagu nositt, tas peln leelu gohdu. Bet kur tad nu pee Sewastopoles kahdu lapsu kuhminu us-ees. Tadeht nu darroht ta. Weinam no teem wirsneekem, kam pats labbakais sirs, ja-eet par lapsu, un kahdu weerendeli stundu agraki aissreen jahschus un paslehpjahs pa kruhmeem un kalnds. Lai nu winna pehdas warretu atrast, tad schur tur pa brihscham nomett semme kahdu papihra-gabbalinu (lapsas pehdu weet). Nu leels puls baggatu

wirsneeku eet jahschus mekleht to paslehpoto. Osennahs pehdahm pakkat. Pirmais (kas pa lapsu leek dsihtees) nu tik behg un flehpjahs ka finnadam, lai to ne us-eet un ne sakerr. Taad skreen ka trakki pa kalneem un leijahm, uppehm un dsiileem grahwjeem, kluhpdamai krisdami, johkodamees. Bet daschdeen arri gaddahs, ka leelâ aplamâ dsihschana un skreeschana noskreen us kreewu lehgera puji un eeskreen ir lapsa ir gehgeri muhsu Kasakeem naggos, kas tahdu putnu labbi sun meddiht.

Enlenderi taggad ayrehkinajuschi, ka schinni karrâ ar saweem kuggeem us Krimmi effoht nowedduschi: 65 tuhkfloschus Enlanderus, 26 tuhkf. Sprantschus un 19 tuhkf. Sardinierus. No Maltas sallas us Krimmi nowedduschi 138 tuhkf. saldatus un us mahjahm atpakkal wedduschi 46 tuhkf. Tas irr wissam: 294 tuhkf. zilweki fo wedduschi ar Enlanderu kuggeem. Kur tad nu wehl wissi tee tuhkfloschi surgi, ratti, pulwera muzzas tahs simts tuhkfloschas leelas bombes, leelas un masas lohdes, wissas zittas karrâ-leetas un wissa provjante tik dauds zilwekeem un surgeem un lohpeem us tik ilgu laiku! Aprodohma zik tuhkfloschi kuggi teem bij waijaga, zik milljonu rubelu par to ween irr ismakjuschi. Nedsi kahdu pohsu karsch darra. Zit ilgi to lai iszeesch.

Sprantschu Keisers pawehlejis lai steigschus atkal nemm 140 tuhkfloschus nelruh-schus, ar kurreem gribb pildiht to saldatu truhkumu, kas ar to karru zehlees. Arri Enlenderi ar leelu steigschanohs strahda pabrikos un sawâs karrâ-ohstâs, taisidami bes finnas leelu bombu, lohdes un aplam dauds tahdu leelu-gabbalu laiwu, kas warr eet pa seklu uhdeni. Drauda nahkt us muhsu juhru ar nereditu leelu kuggu un karrâ-spehku. Arri jau taisahs nahkt ar karrâ-kuggeem us muhsu juhru, lai buhtu klah, ta ka tik led-dus no muhsu juhrmallahm buhs atsahjis. Kahro atkal pehz prezzes kuggeem, kas Leepajas ohsta papillam jaw effoht sanahkuscas. —

Zerrejam ka tee Ministera fungi, kas nu jaw wissi Parisse sanahkuschi un no Sprantschu Keisera ar leelu gohdu sanemti, to leetu ta finnahn iswaddiht, ka meera spreediums gat-taws, pirms pawaßara un kauschanahs laiks klah. Ko schee waldineeku weetneeki sawâs leelâs runnas-deendâs nu runnahs un darrihs, to pasaule taggad gan wehl ne dabbuhs finnaht. Kad wiss buhs gattaws, tad tikai to isfluddinahs.

Wehl laßam Awises, ka kahds Enlenderu brangs karra-kuggis, kas us muhsu juhru gribbejis nahkt, usskrejhjis pee Dahniu semmes Skahgu ragga (stattees lantkahrit) us seklumu un wehtras laikâ faschlihdis. Kahdi 2 simts saldati isglahbusches, tee zitti noslihkuschi. Skahde leela! — Ka nu eet Turkeem, un ka muhsu eenaidneeki nu irr nodohmajuschi darriht ar scho semmi, wissus Turku semmes wezzu wezzus likkumus gribbedami gluschi pahrtaisiht, to issstahstisim zittâ lappâ; tik to sunneet, ka nabbaga Turkeem pa prahtam pateesi ne buhs. Bet ko lai darra! Leelee Turku draungi ka gribbedami usswilpo woi Anglehji, woi Frankfesi, woi Kasaku un teem nu jadanzo woi gribb woi ne gribb, woi proht woi ne proht jaunas mohdes dantschus.

Amerikaneri un Enlenderi wehl ne sunn islihdsinaht to starpibü kas iszehlusees. Ne sunnu woi ar labbu beigs.

Ianwara mehnest Warschawâ pehz ilgas zibnischanohs ar nahwi aïsgahjis muhsu 74 gaddu wezzais gohda wihrs, Paslewitsch, kas pa wissu pasauli bij augusti zeenihts wihrs, Bija Kreewu wissangstakais karra-leelskungs, Keisera weetneeks Pohlu semme, Pohlu Wize-Kehnisch, ar wissadeem Kreewu un sweschu semmu gohda-krusteem un swaigsnehm ispusch-fohts. Bijiis leels teizams Generals, kas jaw 1812 — 1814 Sprantschu karrâ gohdu pelnijees. 1816tâ gaddâ winsch Perserus uswinneja, 1827tâ gaddâ leelo Eriwanes pilsatu panehme, un Keisers winnam par to maksaja ar to gohda wahrdi: Grahws no Eriwanes,

1828tā un 1829tā gaddā Turku karrā pānehme Kārses un Erzerumes pilsatus. 1831. gaddā Pohlu karrā Paskewitsch ar sturmi pānehme Warschawu un Pohlu dum; ineekus pāwissam apmeerinaja. Par to Keisers winnam dewe to gohda wahrdū Wirsits no Warschawas un to eezeble par Pohlu Wize-Kehnīnu. 1849tā gaddā winsch gohdam pabeidīs to Ungeru karri un 1854 winsch arri pee Dohnawas un Silistrias bijis. Bij lohti laipnigs un gudrs Kungs un labs waldineeks Pohleem. — Winnu weetā Keisers eezehlis to karrā-leelkungu Gorischakowu, kas Krimmē bijis, uz atkal Gorischakowa weetā Krimmē nu irr Generals Liders.

S—z.

Kehnisch Friedrik un winna nahburgs.

Friedrik II. Brūhschu leela is Kehnisch, sewim bij ustaifjisis jaunu pilli Sanssufi (Besbehdas), 4 juhdseis no Berlines tahlu, un labprahrt tur mahjoja, ja ween turpat tuwumā ne buhtu bijuschas wehja-dsirnawas, kas leelu trohksni taisija. Jo Kehnina pils un dsirnawas jaw labbi ne sa-eet, lai gan balta maiße Kehnīneem arri labbi smekke. Turflaht, kad Kehnīnam sawas dohmas bij, un ne eedohmaja sawa nahburga, melderis us reises leek klabbinaht sawas dsirnawas, un arri ne eedohma sawu augstu nahburgu; un Kehnina dohmas gan ne aiskaweja dsirnawu rat-tus, bet rattu klabbinaschana gan daschureis aiskaweja Kehnina dohmas. Lassitais war: buht salka: Kehnīnam irr naudas pulka, ka-pehz winsch ne nopehrt melderis dsirnawas un tāhs leek noplehst? — Kehnisch sinnaja ka-pehz: jo kahdu deenu winsch leek melderu at-saukt. „Tu saprohti“, salka winsch us to, „ka mehs abbi schai weetā ne warram palikt; weenam ja-atstahjays. Zik tu man dohdi par mannu pilli?“ — Melderis atbild: „Zik augstu juhs turrat sawu pilli, Kehnina-nahburga kungs?“ — Kehnisch atsalka: „Ehrmotigs

zilweks, tik dauds naudas tewim ne mas naw, ka tu manuu pilli warretu nopyrlt. Zik angsti tad tu turri sawas dsirnawas?“ — Melderis atbild: „Schehligs kehnīnisch, tad Iums arri naw tik dauds naudas, ka Juhs warretu nopyrlt mannas dsirnawas; es winnas ne mas ne pahrdohmu.“ — Kehnisch sohlija weenreis, ohtrureis, treschureis, bet nahburgs valike pee sawa wahrdā: Es winnas ne pahrdohmu; jo kā es schinnis dsirnawās esmu dsimmis, tāpat es schē gribbu nomirt, un kā mans tehwā tāhs mannum irr atstahjis, tā es saweem behrneem tāhs gribbu atstaht, lai tehwu-tehwu svehtiba pee winneem paleek. — Tad sahze Kehnīnisch runnahrt ar dusmahm sazzibams: „Woi tu arri finni mihlais draugs, ka man ne mas ne waijaga tik dauds runnahrt ar tew. Es leeku nowehrteht tawas dsirnawas un noplehst; tad nemmi naudu woi ne nemmi.“ — Tas besbailigs melderis pāsmehjabs un sazzija: „Labbi gan schehligs Kehnisch, ja tik Berline ne buhtu augsta Kambara-teesa!“ prohti, tas dohmaja to leetu pee teesas peelvest. — Kehnisch bij lohti taisus kungs, un warreja gauschi laipnigs buht, tā ka winnam melderia besbailiba ne bij nepatihkama, bet winnam jo wafrak labbi patikke. Jo no scha laika winsch melderu wairs ne speede, bet turreja-ar to labbu nahburgu draudsibu, un lihds schai deenai wehja melderis mall 50 sohlu tahlu no Kehnina pils. — Bet tu, mihlais lassitais, nowelzi sawu zep-puri preeksch tāhda nahburga, un jo wafrak preeksch tāhda augsta nahburga. F. S—g.

Seemas - Dseefmina.

Meld. Auch für den Winter danken wir.

1.

Par jauku seemu preezajobs,
Un mihtam Deewam pateizobs
Ne ween par lauku svehtibu,
Bet arr par seemas flussibu.

2.

Kur ween tik azzis usmettu,
Tur halthu dekki eeraugu,

Kà lauki, pkaras meegà snausch,
Un uppes ledlu lehni sprausch.

3.

Eai arri klußums dabbu seds
Tak Deewa azzis to wehl reds; —
Ar harmu kohki puschkojahs,
Kab laiks ar lappahm gresnojahs.

4.

Eai arri dabba snausch nu kluß,
Eai arri sehkla semmè duss; —
Gan silta saule tohs vazels,
Zeem sneega dekki semmè wels.

5.

Eai arr mums dusseht ja-eet buhs,
Muhs meesas semmè liktas kluhs,
Tak jauna deena wissu's zels —
To kappa slohgu nobst nowels!

E. G. Schönberg.

Sluddinashanas.

Billu muishas Kalleju saimneekam
Ansim Feldmannim, stallis uslausts un issagti diwi
sirgi:

- 1) melns, peegi gaddi wezs, kahbus 55 f. rub.
wehrt;
- 2) behrs, kreisa auss struppa, kahbus desmits
gaddus wezs un 35 f. rub. wehrt.

Tohp iuhgts, ja kahds par scheem sagteem si-
geem kahdas finnas warretu doht, lai tafs dohd
pee Emburgas pagasta-teesas.

Hahna-Memeles keblischka arrendate-
rim nosagti tai nakti no 13ta us 14ta Webruar
sch. g. 2 sirgi:

- 1) gaitschi behra 3 gaddi wezza kehwe, peerè masa
balta sihmite appaksch peeres-krehpehm.
- 2) Mohra schlimmels 8 gadd. wezs, filgani bruh-
nahm garrahm krehpehm un tahdu paschu asti.

Tam, kas skaidras finnas par scheem sagteem
si geem Hahna-Memeles pagasta-teesai, jeb muishas
waldishanai warr doht, dabbuhs trihs rubl. sudr.
n. pateizibas maksu.

ragguhm, wissu eejuhgu un wehl zittahm leetahm
zaur diweem schihdeem — nosagti tappuschi, kà:

1) weens melns sirgs, 10 libds 12 gaddu wezs,
ar koplahm garrahm us kreiso pufsi gulloshahm
krehpehm. Schis sirgs zaur to arri sihme-
jams, ka winnam 2 jeb 3 sohbi maitati, zaur
ko winnam ta ehchana gruhta irr.

2) Weens balts sirgs ar dascheem tumschhi bruhneem
plektscheem (muschinahm) un balteem farreem
us asti sihmehts, 10 libds 12 gaddu wezs.
Schis sirgs zaur tam wehl wairak apsihme-
jams, ka winsch us weenu preeskch-kahju wai-
nings, zaur ko winsch pee tegzeshanas allasch
kluhp. Us pakat-kahjahn winsch platti eet.

Kas pee Jaunpils muishas waldischanas jeb pee
pagasta-teesas par scho sahdsibu kahdu finnu war-
retu doht, warr zerreht us labbu pateizibas maksu.

Jaunpili, 14. Webruar 1856.

(Nr. 79.)   † † † Jürgen Schint, pesehd.
E. G. Monkewicž, tees.-skrihw. 1

Us pawehleschanu
tahs Keiserifka Majestetes

ta Patvaldineeka wissu Kreewu
u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

tohp no Popewahl-Dhsches pagasta-teesas wissi tee,
kam kahdas taisnas parabu prassishanas pee ta
nomirruscha Speltes saimneeka Anscha Meerkalna
buhtu, par kurra atlikushu mantu konkurse spreesta,
usaizinati, pee saudeschanas sawas teesas, diwi-meh-
neschu starpa, prohtams libds 1må Merz 1856,
kas par to weenigu un pehdigu isslehgshanas
terminu nolikts; jo pehz schi pagahjuscha laika
ne weenu wairs ne peenen.s un tfs ar sawahm
prassishanahm no tafs konkurses-naudas pawissam
isslehgts; bet ja kahdam pee ta nomirruscha par-
radu ismalschanas buhtu, tad tam arri tanni paschä
scheit nolikta terminé pee schihs teesas peemeldetees
buhs, jo zittadi winnu pehz liktumeem ar dubbustu
maksu sohdihs. — To buhs wehra likt!

Popewahl-Dhsches pagasta-teesä tanni 30. De-
zember 1855.

(Nr. 235.)   † † Reine Kahlberg,
preeskchsehdeais.
J. Baar,
pagasta teesas-skrihw. 3

Latwefch u Mwisch u

Mr. S.

peelikfum s.

1656.

Daschadas frohga sihmes.

Iuhs sinneet, mihlee lassitaji, ka pilsehtos ikatram ammatneekam pee sawa kohtela ahrpussē irr peesista kahda sihme, kas israhda, kahds tur ammatneeks iſihwo. Arri schenkeem un traktireem tahdas sihmes peelikas, kas daschfahrt labbi op-sihme, kahds tur ammats tohp strahdahts. Wezzos loitdō gan zittadi bij ne ka taggad; retti pilsehtos redseja kahdu nammu, furram ne buhtu ahrpussē peelikti kahdi Deetva wahedi, woi dseesmas verschina, woi gudrs fakkams wahrdō, un schenkeri gan stipri wihiuscheed, kad pee satveem schenkeem paturejuschti wezzu laiku sihmes, kas dsihwotaja deewabihjigu prahlu rahdija. Ta esmu lassijis, ka Emburgas pilsehtā pee kahda traktira lassami schee wahedi: ar Deetva sw ehtib u wiss labbi is do h d a h s ! — Ikkatrā sesdeenaā schohs rakstus nopluzze un tihri, ka no tahlenes spihd, — un ikatrá siwehtdeenaā un pirmdeenaā, un tāpat ikatrá wakkarā tas patō traktirs irr pilns neganta trohfsna un peedsehruscu lauschu. — Wehl zittā traktira zaur lohga-stileem starp brandwihsna buddelehm rāhdahs ar leeleem spohscheem bohkfabeem schee wahedi: Tas Kungs lai tewi sw ehti un te we i paſarga! Tam Kungam schis namis at-wehlehts, un — weins tas walda. Labbak buhtu, kad tohs wahrdus isdsehstu, jeb tahs brandwihsna buddeles fadausitu. Tohdi wirtraksti tecim nammeem wezzos laikos pehjtaisnibas peelikti, tag god irr par Deetva wahedu saimoschanu palikkuschi.

Labbak teescham tahdas frohga sihmes, kas staibri rahda us fo krohdsineeks sawus weesus tihschi woi netihschi aizina klah. Tahdas frohga sihmes zittas Altkmar pilsehtā Ollenderu semme re-djamas. Weena rahda leelu, melnu zuhku. Ta irr labbi; jo zuhka irr dsehreja bilde. Pee zittas alkal redsams selta aita - kuschoks. Arri labbi, jo tee dsehreji irr tahs aitas, kurreem krohdsineeks ahdas nodihra un no tahm seltu istaisa

preeksch fewis. Alkal pee zittas irr udmahleti grehku - pluhdi, laikam tadehi ka brandwihsn irr tee ihsteni grehku-pluhdi, kas jaw dauds tuhksfch u tuhksfchus ziltvekus irr apslihzinajuschi un wehl apslihzinahs. Wehl zitta rahda fakti putnuslaſdā eeslehgtu; faktis behdigis flattahs apkahrt, gribb iſsprukt lankā, bet ne twarr; par to brihd pelles danzo wissapkahrt un padarra wissabu blehdbu. Appakschā stahlw schee wahrdi: Peeli preeks. Nu ar tecim apslihmehts, ka brandwihsn ziltveku prahlu leek zeetumā, bet wissahm kahribahm un grehzigahm eekahroschahm tas dohd wasku.

Amsterdames pilsata, arri Ollenderdō, kahda frohga sihme rahda semmes lohdi, kas krustu ness; bet ta semmes lohde irr apgrohfsita un tas krusts karrajahs appalschā. Turklaht lassami schee wahrdi: ta pahrgrohfsita paſaule. Pareisi! jo brandwihsn pahrgrohfsa scho paſauli un darra, ka laudis Kristus krustu sem kahjahm minni. — Wehl tai paſchā pilsehtā pee zitta traktira ta frohga sihme rahda trihs wezzus noplifusches swahrku, kurreem skandas wissapkahrt karrajahs; appakschā rakstus: Tee trihs sapuūſchi swahrki. Nu kas to rakstus tas laikam arri irr weenteſigs zilwels bijis, kas staibri ikatram sakka, ka brandwihsn dsehrejam sapuhdina qri pehdigu apwalku. Bet tas dsehrejs no ta ne fabihstahs, ta kahribat fareschge ka zeetumneeku un winsch eet luhkoht pellu - preeku, grehku - pluhdus, zuhku, aitu - kuschoku, pahrgrohfsitu paſauli un tohs trihs sapuūſchus swahrku, lihds ka-mehr meesa un dwehfele irr pagallam, un tas patō ſungs, ka krustu winsch ar kahjahm minnis, winnau ſauz us fohdū. Tas tas paſaules preeks wiss pa-gallam, un ne alleekahs paſudduscam zits nekas ka ween tahs muhſigas raudu dseesmas: ak woi man! es jeeschu leelas mohkas! — — —

Kam ausis irr, tas lai dsird.

Gr.

Septihs bauslis.

(Veigums.)

To rebsam un h̄srdam gan ildeendās tā notelam, kā ne kahda sagta woi ar netaisnibu pelnita manta ne weizahs. Zeek tahdu kās deen' un nakti krahtin krajhahs un tatschu ne paleek jo baggati! Un jebshu winni bauðs krajhahs, — ta teem tatschu tik bauðs behdu un nelaimes, kā ar preelu ne warr to baudiht nedb behrneem to pamest! Bet itt tapehz kā ne weens par to ne behda un eemam satou jessu itt kā mums par to ne kahdas behdas naiv, — itt tapehz Deetwam waijaga muhs pahrmelkelt un pahrmahjih, kā tas mums suhta kahdu indetu woi kahdu karee eenaidneku pulku par weeseem, kas us kahdu brihdi lahdas un malkus mums iðtuksho un ne atslahjahs kamehr wehl kahds graffis mums irr, un turklaht par pateizibū fäbedsina mahjas un ehkas un tahs samaita un seewas un behenus apfmeij un nolauj. — Un, kā lai wissu sanemmu kohpā: ja tu bauðs sohdsi, tad drohshī warri gaidiht kā teiwim ohrtreek tik bauðs sags, un kās ar warru un ar netaisnibu laupa un pelnahs, — zittu otrabihs, kās ar winnu barrihs tikpat. Jo scho gudribu Deetwos proht kā pats meisteris, — kamehr weens ohtru plehsh un apsohg, kā Winsch weenu sagli sohda ar ohtru, — jo kur tad nemtu farratalu un striku zeek waijadsetu!

Kās tad nu mahzibū peenemm, kās lai sum, kā kās irr Deetwa bauslis, kā ne buhs smeeklä nemt. Jo, — jebshu tu muhs gan nizzini, krahp, sohgi un laupi, — mehs to gan pahrzeetisim, un panessism talvu nebehdigu lepnibu, — un, — kā »Muhfu Tehtws« isteiz —, pamettisim un apschehlosimees; jo mehs finnam kā teem deewabihji-geem tatschu ne peetrubh, un kā tu pats seiwim wairak skahdes barri ne kā zittam: bet par to fargees, kās nu mihi nabbagi lautini nahk (kahdu taggab bauðs), kam ar to deenishkū graffi japhehk un jadsihivo, — un tu teem wirsū, — itt kā ilweens dsihivotu no lawas schehlastibas, tu plehfi un atrauj lihds pehdigu, tu wehl arri ar lepneem un neschehligeem wahrdeem atrabi, kam teiwim buhtu jadohd un jaschkinlo, — tad winsch, kās nabbagais, no-eet, nabbags un noslumis, —

un kā nu winsch ne warr ne weenam satwas behbas suhbseht, tahs paschas brehz un fauz us debbesim, — par to fargees — (ohtru reisi tā faktu) kā par paschu wellu. Jo tahda nopuschana hahs un faulkhana ne buhs smeeklä, bet buhs tai spehls kas teiwim un wisseem paliks gruhti spavidams. Jo ta nahks pee ta, kas ne behda par tahm nabbagahm un noslumus hahm firdim, un ne pamettihs nesohditu to wainigu. Bet ja tu to nizzini un spihte, — nu tad rangees — kahdu tu teiwim uskrahwees. Ja teiwim isdohses un teiwim labbi klahses, — nu tad warri Deetwu un manni preeskch wisseem laudim par melkuli fault.

Mehs gann' effam mahzijschi, peekohdinaju-schi un nobaibijuschi; kās to ne gribb wehrā nemt, nedb tizzeht, — nu, — lai tas eet, lihds kamehr winsch baudihs. Bet jauneem laudim to jo labbaki warr peekohdinaht, lai winna fargahs kā ne eet pakkat wezza newalbama pulka pehdahm, bet lai peeminn Deetwa bausli tā, kā Deetwa dusmiba un sohdiha ne nahstu pahr winneem. Mums ne nahkahs wairak kā runnaht un sohdiht or Deetwa wahrdu.

Zē nu lai irr gan sazzihs par to, kā par sag-schanu fauz, lai to ne nemm tā ihsam, bet tahdā taklumā kā tik mums satikschana hahs ar tutwakeem. Tod nu, lai ar mas wahrdu arri isteiz: irr aiseegts tulvakam kahdu skahdi un netaisnibu barriht, woi wehleht un palaut kā tā barra, bet irr jasarga un jakawé; un turprettim ir patwehle his — turwaka mantu wairoht, auglinah, un kur winsch behdas, palihdscht doht, aieðdoht, — til-labb draugeem kā eenaidnekeem!

Tā Lutters runnajis preeskch wairak ne trihs simts gadbeam; tā runnaht derr wehl taggad, — un tā runnaht derrehs pehz trihs simts gadbeam — un ilgati. Lai Deetwos tam atjannotam wahrdom satwu svehtibū dohd!

H. K.—II.

Kā kahds baggats gribbeja palikt.

Wezz-wezzds laikds kahds wihrs, masā mahjina, tuwu pee kehuina pils, dsihwoja un katrā deenā no kehnina baggatibas satwu pee-nahkamu barribas teesu dabbuja, tur klahst arri kahdu maggumu meddus. Rihds un

walkards winsch ehde, kas tam bija suhtichts,
bet saldu meddu winsch mahlu traukā glab-
baja un, lai to jo labbi warretu nokohpt,
winsch to pahr sawu gultas weetu peekahre.
Ar laiku traucks meddus pilns palikte un kad
kahdā rihtā winsch gultā galledams, labbu
laizian us sawu pilnu meddus pohdu bija
stattijees, tad winsch issauzahs: labbi, labbi!
pilns mans meddus pohds, eeschu to pahr-
doht. No Kehnina namma allasch waitak
meddus wehl dabbuschu, to stvri glabbaschun
tad man naudas buhs ar ko 10 labbas ai-
tas no pirkischu, tahdas ween, kas diwi reises
par gaddu jehrinus ness. Virmā gaddā man
20 aitas buhs, ohtrā, treshā, zettortā, peektā
gaddā tad man buhs leels aitu pulks, un
desmitā gaddā man wessels tuhkschts buhs.
Ohtrā gaddā no willas, ko no zirpschu un pahr-
dohschu, brangu gohwi pirkischu, tad man at-
tal til dauds buhs sakrahjees, ka wehrschus
un tihrumus warreschu no pirklt. Ar wehr-
scheem sawus tihrumus strahdaschu, tihrumi
man auglu auglus isdohs, un ko wehl par
peenu un willu eedabbuschu, tas til dauds
buhs, ka pehz preezem gaddeem warrens bag-
gats buhschu. Tad tas man teescham kauns
buhtu ka es, tahds spehzigs un baggats wihrs,
til ween ar wehrsheem un aitahm puhletohs,
ne, ne, tad man peeklahsees ar jo baggateem
kohpmanneem, kas pilsatās un tahlās semmes
mahjo, us andeli sa-eetees. Bet ka es, weens
pats, tak ne warru wisspahr buht, waijadsehs
man stihwerus peenemt un derrigus wihrus,
kas manna wahdā un weetā andelejahs. Pa-
tam pats staltas ehkas, jaukas weetās, us-
buhweschu, stalli, jauki ehrseli, un spihdedami
stergi us mihkstas streies stahwehs, un dauds
kalpu un kalpones man kalohts laukds, mah-
jās, wisspahr. Allaschin mahjās tad wairs
ne warreschu wis dsihwoht, tas man ne mas
ne peeklahsees. Lai mahjās man ne kas ne
tobp aiskatvehts, kad pats apkahrt braufschu,
un lai mahjās buhtu, kam tahs leetas arri
veederr, no augstas zilts jaunu, flaitu seewu
prezzeschu. Manna seewa man ar deewabih-

jigu dehlu apdahwinahs, tam buhs manna
wahrda un mannas mantas laimigam man-
tineekam palikt. Bet, warr buht, ka tas dehls,
ka tas pee jauneem brihscham noteek, pasa-
les fahrigs buhs un ne paklausigs, tad winnu
waijadsehs ar rihkstehm pehrt, lai peeminn un
mahzahs sargatees. Un kad winsch buhs pee-
audsis, bet ne klausigs, tad winnam gurnus
un mugguru brangi ar speeki behreschu.⁴
To sazzijis, winsch speeki, kas pee gultas tam
noliks bija, sagrabbe, un gribbedams, ka sew
pascham apleezinah, ka paschu sawu dehlu
winsch ne taupihs, saht zirst un fist un fis-
dams — ak! sawu mahlu pohdu, salda med-
dus pilnu, tuhkschts gabbalds sadausa, ka
meddus tam mattos un waigā un gultā is-
traipijahs, ka beigt ne warreja beigt tihritees,
flauzitees un noberstees! Tas ween tam tille.

Lai smet, kam patihk smet, par scho pa-
sazzinu, arri irr ko smetees, tomehr schahs
pasazzinas issiastischana ittin garris un jauta
irr. Tas Kehnisch irr Deewa, tas wissu
baggatais, mihilgais Kungs un Kehnisch,
kas sawā yilli, debbess, mahjo. Tas zilwels
masā mahjinā, mehs zilweli effam, mehs wissi
no Adama laikeem, wissi brahli un mahsas,
un teescham ween ka pee Kehnina pils dsih-
wodami, tas irr: scheit semmes wirsu, fur
mehs tikkai ween sweschineeki un peedishwo-
taji effam (Dahw. ds. 39, 13. 1 Peht. 2, 11.)
un wissi no schi Kehnina baggatibas, tas irr:
no winna mihas rohlas, wissu, kas mums
waijadsehs irr, dabbujam. Ta masa mahjina
irr ta, kram no Deewa nolitta un noweh-
leta dsihwes-fahrt, kurrā lai tas dsihwo un
paleek, ko tam buhs gohdaht, fur tam wissu
ar ustizzibu buhs isdarriht, un tizzibā sawam
„Deewa n debbess lukt walidi.“ Tas med-
dus, mahlu traukā, irr ta laiziga manta schinni
nepastahwigā laizigā muhschā; jo wissi mehs
pihschli un velni effam, tadehl schahs laizigas
mantas saldumu mums paleizibā un tizzibā
buhs baudiht. Bet, kad scho pasaules mantu
tahdā deewabihjigā prahltā ne walkajam, tad
wella wiltibā eemaldamees scho nepastahwigū

mantu wairak mihiolt un zeenicht ne kà Deewu,
to svehtu, schehligu, mihiu deweju, tad dar-
ram kà tas gekligr zilwets pasazzinà, tad
sawu zerribu leekam us scho mahlu traiku,
tas irr, us schihs semmes baggatibu jeb pree-
keeni, tad mehs deends un naktis us to doh-
majam, kà wairoht scho mantu woi mahjâ
woi zittur, atstah' am sawu peerahditu dsihwes
fahrtu un sahkam schà un tà puhletees. Kad
tà sawâ gultâ gultam, tas irr: muhsu pa-
schâs dohmâs, un labbi filti apseggeschees us
sawu paschu gudribu, un tà sew paschus wilt
veewillam, kas noteek? Noteek kà stahw rak-
stichts (Dahw. ds. 2, 4: „bet kas debbesis
dsihwo, smejahs, un tas Kungs tohs apmeh-
dihs.“) Un kas noteek wehl? kad nu zaurn
nakti ais sawahm dohmahm ne effam gulle-
juschi, tad to speeki, kas pee muhsu gultas
irr, nemmam, tas irr muhsu pahrgudribu,
pahrgalwibu, un nu ittin gudri gribbam dar-
richt, tad wiss fajuhk, mehs atsijiam, ka ne-
ganti maldijuschees, sapnam pakkal dsinnuschees,
ka apghojuschees, un mums ne paleek zitta
jo waijadfiga leeta ka tihritees, schikhstitees,
tas irr noschehloht kaund sawus grehkus, at-
greestees firds sahpés. — Dasch labs padohmu
ne gribb peenemt un ne gribb klauscht, lai
sakka un mahja, kas gribb un warr un zik
warr, un kad isdarrisjis ko apnehmees, tad
wisch ya wehli atsijist, ka geklis un nerris
bijis. Ta Kunga prahs ween pastahw muh-
schigi! Kas tadehl ne gribb tizzeht tam wahr-
dam ta Kunga, kas pats dohma gudres buht,
tas sawu Deewa dohtu prahtu un manu ne-
schehligi isschkehrde un samaita, sew paschu
turklaht apkehfi, kà tas wihrs, kas sawu
traiku pahrfüte tuhktioschu gabbalos. Kas
pats gribb gudres buht, paleek par nerri, kas
us baggatibu dohdahs, tam nemeera tahrys
rohdahs, ehrkschu fruhmu sawâ firdi eeleek.
Bet, kas paklausigs tam Kungam, tas redsehs
swehtibu, pee ta mahjohs saldais meers, to
preezinahs un gaischohs un aplaimohs winsch,

tas Kungs, kas irr ta pateesiba un tahs pa-
faules gaischums.

C. S...l.

Kà Deew's gribb!

Meib. Kas Deewu debbesis leet waldiht,

Kà Deew's gribb! tà es runnah gribbu;

Kà Deew's gribb, tà es strahdaschu.

Es sawos wahrds pateesibu

Urweenu rahdiht gahdaschu;

Jo man par weltu wahrdinu

Buhs pastardos doht arbildu.

Kà Deew's gribb! tà es gribbu tizzeht,

Jo wiina wahrds mann' ne peekrahpi.

Preefch wella es ne gribbu tribzeht,

Deew's ween irr kas mann' sohd un glahbi.

Ar schahbu skaidru tizzibü

Es semmes behdas panessu.

Kà Deew's gribb! tà es gribbu zeestees;

Bes zeeshanas ne weens warr buht.

Es zeeshanas ne gribbu greeftees

No Deewa nohst, kaut wissai gruht;

Lai wissas bresmas sakrahjahs,

Es ne bihstohts; Deew's pasargahs.

Kà Deew's gribb! tà es gribbu zerreht,

Kas sinn, kur mamma laime smaid;

Jo wiss par svehtibu warr derreht

Kas semmes wissu manni spaid.

Lapehz lai wissos padohmös

Es sawam Deewam palaujohs.

Kà Deew's gribb! tà es gribbu strahdaht,

Un meerâ dsihwi pawaddiht.

Par dwechsel wairak gribbu gahdaht

Un labbus darbus parahdiht.

Kas to ween barr, kas peenahkahs,

Kas ween warr gaidiht svehtibas.

Kà Deew's gribb! tà es gribbu nomirt,

Kas kaish kad meesu kappâ leek.

Zam sohl' Deew's debbesis frohni peschkirt

Kas mirdams wehl pee ta paleek.

Lai nahwe nahk, kur, kad un kà —

Ta manni wairs ne beedina.

Kà Deew's gribb! tà wehl preezigs teifschu;

Kà Deew's gribb! tà arr tizzeschu;

Kà Deew's gribb! tà lai meerigs zeeshu;

Kà Deew's gribb! weenmehr zerreschu;

Kà Deew's gribb! tà tad dsihwoschu;

Kà Deew's gribb! arri nomirschu.

E. W — g.